

ANKARA BAROSU

Ankara bar Association

DERNEKLER

Av.Arb.Raziye ÜNAL

Rotary
Bölge 2430

İYİLİK
İÇİN
BİRLEŞİN

DERNEKLERİN AMACI ?

- Kazanç paylaşımı dışında
- Belirli/Ortak amaçları gerçekleştirmek
- Bilgileri birleştirmek
- Çalışmaları birleştirmek

DERNEKLER TÜZÜĞÜNDE NELER BULUNMALI?

- Derneğin adı ve merkezi
- Derneğin amacı
 - Çalışma konuları
 - Çalışma biçimleri
 - Faaliyet alanı
- Derneğe üye alma ve çıkarma
- Genel kurul
 - Toplanma şekli
 - Toplanma zamanı
 - Görevleri
 - Yetkileri

- **Yönetim ve Denetim kurulu**
 - Asıl ve yedek üye sayısı
 - Yetkileri
 - Görevleri
 - Nasıl seçilir?

DERNEKLER TÜZÜĞÜNDE NELER BULUNMALI?

- Derneğin şubesi bulunacak mı?
 - Nasıl kurulacak
 - Görev ve yetkileri
 - Genel kurulda nasıl temsil edilecek
- Üyelerin
 - Giriş aidatı
 - Yıllık aidatı
- Derneğin borçlanma usulleri
- Derneğin iç denetim şekilleri
- Tüzük ne şekilde değişebilir?
- Derneğin feshi halinde malların tasviyesi

YASAL YENİLİKLER

- *03.12.2020 tarihli 2020/21 sayılı Genelge (Dernek İçi Denetim Raporu)
- *27.12.2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun
- *21.10.2021 tarihli Dernekler Yönetmeliğinde Yapılan Değişiklikler

7262 Sayılı Kanun

- 5253 sayılı Dernekler Kanununun 1, 3, 19, 21, 30, 32 ve 36. maddeleri değişti
- 2860 sayılı Yardım Toplama Kanununun 7, 9, 16 ve 29. maddelerinde değişiklikler yapıldı.

MADDE-1) Amaç ve Kapsam (YENİ HALİ)

- Bu Kanunun amacı; dernekler, dernek şube veya temsilcilikleri, federasyonlar, konfederasyonlar, **merkezleri yurt dışında bulunan dernekler ve vakıflar ile** diğer kâr amacı gütmeyen kuruluşların Türkiye'deki şube veya temsilciliklerinin yasak ve izne tâbi faaliyetlerini, yükümlülüklerini, denetimlerini ve uygulanacak cezalar ile **bunlara** ilişkin diğer hususları düzenlemektir.

MADDE-3) Dernek Kurma Hakkı (YENİ HALİ-ek bent)

- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş veya affa uğramış olsa bile; 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamında yer alan suçlar ile Türk Ceza Kanununda yer alan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti veya suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçlarından mahkûm olanlar derneklerin genel kurul dışındaki organlarında görev alamazlar. Dernek organlarına seçildikten sonra yukarıdaki suçlardan mahkûm olanların görevi sona erer. Yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı verildiği takdirde bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

İdare ve Temsil

- Yetkili Organ: Yönetim kurulu
- Yönetim kurulu:
 - 5 asil – 5 yedek üyeden az olamaz
 - Dernek tüzüğünde belirtilen sayıda

DENETİM

- İ denetim → Denetim kurulu
- 3 asil ve 3 yedek üye
- Dış denetim → Mülki idare amirleri/İçişleri Bakanlığı

DERNEKLER NASIL YARDIM ALABİLİRLER?

- Önceden yazılı bildirimde bulunarak
- Yurt içi ve yurt dışından ayni ve nakdi yardım
 - *Kişi*
 - *Kurum ve*
 - *Kuruluşlardan*
- *Nakdi yardım → Bankalar kanalı ile*

MADDE-19) Beyanname Verme Yükümlülüğü ve Denetim (YENİ HALİ)

- Dernekler, yıl sonu itibarıyla faaliyetlerini, gelir ve gider işlemlerinin sonuçlarını düzenleyecekleri beyanname ile her yıl Nisan ayı sonuna kadar mülkî idare amirliğine vermekle yükümlüdürler.
- İçişleri Bakanı veya mülkî idare amiri tarafından kamu görevlilerine denetletilebilir. Bu denetimlerin, yapılacak risk değerlendirmelerine göre üç yılı geçmeyecek şekilde her yıl yapılması esastır
- Belge ibrazı ve talep edilen belgeleri teslim zorunluluğu var
- Yurt Dışı yardım yapma durumunda yapmadan önce bildirimde bulunma zorunluluğu var
- Denetim sırasında, uzmanlık veya teknik bilgi gerektiren durumlarda İçişleri Bakanlığı, valilikler ve kaymakamlıklar tarafından **bilirkişi** görevlendirilebilir

MADDE-21) Yurt Dışı Yardımlar (YENİ HALİ) - Madde başlığı da değişti.

- Dernekler mülkî idare amirliğine önceden bildirimde bulunmak şartıyla yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan aynî ve nakdî yardım alabilirler. Bildirimin şekli ve içeriği yönetmelikte düzenlenir. Nakdî yardımların bankalar aracılığıyla alınması zorunludur.
- Yurt dışına yapılacak yardımlar ise, yardım yapılmadan önce dernekler tarafından mülki idare amirliğine bildirilir. Bildirimin şekli ve içeriği ile yurt dışına yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte düzenlenir.

MADDE-30) Kurulması Yasak Olan Dernekler ve Yasak Faaliyetler (ESKİ HALİ)

- Bu maddeden sonra gelmek üzere ;
- *"Görevden Uzaklaştırma ve Faaliyetten Geçici Alıkoyma" başlıklı 30/A maddesi yeni bir madde olarak eklenmiştir.*

MADDE-30/A) Görevden Uzaklaştırma ve Faaliyetten Geçici Alıkoyma (YENİ MADDE)

- Bir derneğin faaliyeti çerçevesinde Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamında yer alan suçlar ile Türk Ceza Kanununda yer alan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti veya suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçlarından dolayı derneğin genel kurulu dışındaki organlarında görevli olanlar veya ilgili personel hakkında kovuşturma başlatılması hâlinde bu kişiler veya bu kişilerin görev yaptığı organlar geçici bir tedbir olarak **İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir**
- Birinci fıkrada belirtilen tedbirin yeterli olmaması ve gecikmesinde sakınca bulunması durumunda İçişleri Bakanı, derneği geçici olarak faaliyetten alıkoyabilir ve derhâl mahkemeye başvurur. **Mahkeme kırk sekiz saat içinde** faaliyetten geçici alıkoymaya ilişkin kararını verir ve yargılamaya Türk Medenî Kanununun 89 uncu maddesine göre devam eder.

MADDE-32) Ceza Hükümleri (ESKİ HALİ)

- k) 9 ve 19'uncu maddelerin üçüncü fıkralarındaki zorunluluğa uymayanlar ile tutulması zorunlu olan defter ve belgelerin, gerekli dikkat ve özen gösterilmiş olması şartıyla elde olmayan bir nedenle okunamayacak hâle gelmesi veya kaybolması hâlinde, **öğrenme tarihinden itibaren onbeş gün içinde dernek merkezinin bulunduğu yerin yetkili mahkemesine zayi belgesi almak için başvurmayan** veya bu belgeyi denetim sırasında ibraz edemeyenler üç aya kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır. 21'inci maddedeki yükümlülöklere aykırılık halinde de failer hakkında aynı cezaya hükmolunur.

MADDE-32) Ceza Hükümleri (YENİ HALİ)

- k) 9 ve 19 uncu maddelerinin üçüncü fıkralarındaki zorunluluğa uymayanlar ile tutulması zorunlu olan defter ve belgelerin, gerekli dikkat ve özen gösterilmiş olması şartıyla elde olmayan bir nedenle okunamayacak hâle gelmesi veya kaybolması hâlinde, öğrenme tarihinden itibaren on beş gün içinde dernek merkezinin bulunduğu yerin yetkili mahkemesine zayi belgesi almak için başvurmayan veya bu belgeyi denetim sırasında ibraz edemeyenler üç aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır. 21 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarındaki yükümlülöklere aykırı hareket edenlere 692.493,00 TL idari para cezası verilir.(Yön.m.18)

DERNEKLER YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK

- ❖ 21 Ekim 2021 tarih ve 31635 Sayılı Resmi Gazetede yayımlandı
- ❖ Elektronik Ortamda Genel Kurul
- ❖ Elektronik Ortamda Yönetim Kurulu
- ❖ Sürelerle ilgili değişiklikler (30-45 gün)
- ❖ Cezalar 500 TL'den 1500 TL'ye çıkarıldı
- ❖ Risk Analizi ve Denetim ile Bilirkişilik getirildi

Genel Kurul Ve Yönetim Kurulu Toplantılarının Elektronik Ortamda Yapılması

- ❖ Madde 15/A – Kanunun ek 2 nci maddesi uyarınca dernekler, genel kurul ve yönetim kurulu toplantılarını elektronik ortamda da yapabilirler.
- ❖ Dernekler elektronik ortamda yapılacak genel kurul ve yönetim kurulu toplantılarını Bakanlık Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülüp onaylanan elektronik sistemler üzerinden yapabilirler. Söz konusu sistemlere işlenecek veriler, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun ilgili hükümlerine uygun olarak işlenir ve muhafaza edilir.
- ❖ Genel kurul yapılmasına ilişkin alınan yönetim kurulu kararında ve genel kurul ilanında genel kurulun hangi yöntemle yapılacağı belirtilir. Elektronik ortamda alınacak yönetim kurulu kararları fiziksel ortamda tutulan yönetim kurulu karar defterinden ayrı olarak tarih ve sıra sayısı ile elektronik ortamda saklanır.

DY-MADDE 16

- Şubeler, olağan genel kurul toplantılarını, merkez olağan genel kurulu toplantısından en az iki ay önce tamamlamak ve genel kurul sonuç bildiriminin bir örneğini toplantının yapıldığı tarihi izleyen (Değişik ibare:RG-21/10/2021-31635) **kırk beş gün** içinde mülki idare amirliğine ve genel merkezlerine bildirmek zorundadırlar.

DY-MADDE 17

- ❖ Genel kurul sonuç bildirimi
- ❖ Kırk beş gün içinde, yönetim ve denetim kurulları ile diğer organlara seçilen asıl ve yedek üyeleri içeren ve Ek-3'te yer alan Genel Kurul Sonuç Bildirimi mülki idare amirliğine verilir
- ❖ Bildirimin yapılmamasından yönetim kurulu başkanı sorumludur.. Varsa, eksiklerin veya hataların giderilmesi ilgili derneklerden istenir. Eksiklik ve hataların giderilmemesi veya konusu suç teşkil eden fiillerin tespit edilmesi halinde gerekli yasal işlem yapılır.

DY-MADDE 18

- ❖ MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir
- ❖ **“Yurt dışına yapılacak yardımlar ise, yardım yapılmadan önce dernekler tarafından mülki idare amirliğine bildirilir.** Yabancı dernekler ile yabancı vakıfların ve kar amacı gütmeyen kuruluşların şube ve temsilciliklerinin genel merkezine ve yurt dışına gönderdiği para ve yardımlar da aynı usulle bildirim tabidir. Bu bildirimler Dernekler Bilgi Sistemi (DERBİS) üzerinden Dışişleri Bakanlığı ile paylaşılır. Ancak afet veya acil durumlarda bu bildirim afet veya acil durumun gerçekleştiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılabilir. **Belirli bir proje kapsamında farklı tarihlerde yapılan yardımlara ilişkin yurt dışı bildirimi tek seferde yapılabilir**

DY-MADDE 31

- ❖ Dernek- işletme hesabı
- ❖ Şube-İşletme hesabı defteri tutar
- ❖ Kamu yararına çalışma statüsü bulunan dernekler ve
- ❖ Yıllık brüt gelirleri (Değişik ibare:RG-21/10/2021-31635) bir milyon beş yüz bin (Değişik ibare:RG-9/7/2020- 31180) Türk Lirasını aşan dernekler takip eden hesap döneminden başlayarak bilanço esasına göre defter tutarlar. **(2025 yılı için 10.387.424,00)**
- ❖ Şubesi bulunan derneklerin bilânço esasına göre defter tutmaları halinde, birinci fıkrada belirtilen hadlere bakılmaksızın, bu derneklerin şubeleri de bilânço esasına göre defter tutarlar. Her halde dernekler ile şubelerinin aynı esasta defter tutmaları zorunludur.
- ❖ Ticari işletmesi bulunan dernekler, ticari işletmeleri için, ayrıca Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre defter tutarlar.

Tutmak Zorunda Oldukları Defterler

- **1- Karar Defteri:** Yönetim kurulu kararları tarih ve numara sırasıyla bu deftere yazılır ve kararların altı toplantıya katılan üyelerce imzalanır.
- 2- Üye Kayıt Defteri:** Derneğe üye olarak girenlerin kimlik bilgileri, derneğe giriş ve çıkış tarihleri bu deftere işlenir. Üyelerin ödedikleri giriş ve yıllık aidat miktarları bu deftere işlenebilir.
- 3- Evrak Kayıt Defteri:** Gelen ve giden evraklar, tarih ve sıra numarası ile bu deftere kaydedilir. Gelen evrakın asılları ve giden evrakın kopyaları dosyalanır. Elektronik posta yoluyla gelen veya giden evraklar çıktısı alınmak suretiyle saklanır.
- 4- İşletme Hesabı Defteri:** Dernek adına alınan gelirler ve yapılan giderler açık ve düzenli olarak bu deftere işlenir. (Bilanço ise sadece Yevmiye Defteri

Tutması İsteğe Bağlı Defterler

- 1- **Demirbaş Defteri:** Derneğe ait demirbaşların edinme tarihi ve şekli ile kullanıldıkları veya verildikleri yerler ve kullanım sürelerini dolduranların kayıttan düşürülmesi bu deftere işlenir.
- 2- **Alındı Belgesi Kayıt Defteri (EK- 10):** Alındı belgelerinin seri ve sıra numaraları, bu belgeleri alan ve iade edelerin adı, soyadı ve imzaları ile aldıkları ve iade ettikleri tarihler bu deftere işlenir.
- 3- **Envanter Defteri-**
- 4- **Defter-i Kebir** (Bilanço usulünde isteğe bağlıdır)

YETKİ BELGESİ

- MADDE 46 – (Değişik madde:RG-23/1/2013-28537) (1) Yönetim kurulu asıl üyeleri(Ek ibare:RG-21/10/2021-31635)ile Kanunun 24 üncü maddesine göre temsilci olarak görevlendirilenler hariç, dernek adına gelir tahsil edecek kişi veya kişiler, **yetki süresi de belirtilmek suretiyle**, yönetim kurulu kararı ile tespit edilir. Gelir tahsil edecek kişilerin açık kimliği, imzası ve fotoğraflarını ihtiva eden ve Ek-19’da yer alan **Yetki Belgesi** dernek tarafından iki nüsha olarak düzenlenerek, dernek yönetim kurulu başkanınca onaylanır. Yönetim kurulu asıl üyeleri yetki belgesi olmadan gelir tahsil edebilir.

RİSK ANALİZİ VE DENETİM

- **(Ek:RG-21/10/2021-31635)** Ek Madde 1 –Denetimlerin risk analizlerine göre yapılması esastır. Derneklerin risk grupları yüksek, orta ve düşük olarak belirlenir. Risk analizi için belirlenen kriterler elde edilen yeni bilgiler doğrultusunda her yıl gözden geçirilir ve değerlendirilir. Yüksek ve orta risk grubunda yer alan dernekler için denetim programları hazırlanır ve bu dernekler **İçişleri Bakanı veya mülkî idare amiri tarafından kamu görevlilerine denetlenir.** Risk analizi yapılmasına ve derneklerin denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir. Düşük risk grubunda yer alan derneklerin mülki idare amirlerince denetlenmesi ise adli ve idari mercilerden gelen talepler veya diğer şikâyetler veya beyanname, bildirimler ve benzeri hususlar üzerinden yapılan değerlendirmeler sonucunda gerekli görülmesi halinde yapılır.

DENETİM

- Ek Madde 2 – (Ek:RG-21/10/2021-31635) Derneklerin denetimlerinin, mülki idare amirliklerince düzenlenen eğitim programı sonunda sertifika verilen kamu görevlileri tarafından yapılması esastır. **Mülki idare amirleri tarafından denetim ile görevlendirilenler, kamu kurum ve kuruluşlarından, bankalar dâhil gerçek ve tüzel kişilerden denetim görevi kapsamına giren hususla sınırlı olarak ilgili bilgi ve belgeleri istemeye yönelik yazışmaları valilikler ve kaymakamlıklar aracılığıyla yapar.** Mülki idare amirlerince yaptırılan denetim sonucunda düzenlenen denetim raporlarında, ilgili mevzuata göre yapılan tespit ve değerlendirmelere, yapılması gereken işlemlere ve gerekli görülen diğer hususlara yer verilir.

DERNEK İÇ DENETİM RAPORU

- GİRİŞ
- Denetlenen Derneğin;
- 1.01. Adı :
- 1.02. Yerleşim Yeri Adresi :
- 1.03. Kütük Numarası :
- 1.04. Bir Önceki Denetim Tarihi :
- 1.05. Denetimin Başlama-Bitiş Tarihi :
- 1.06. Denetimin Kapsadığı Dönem :
- 1.07. Denetimi Yapan Kurul :
- **Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü sayfasında mevcut**

DENETİM ESNASINDA FOTOKOPİSİ TESLİM ALINACAK OLAN BELGELER

- 1-Tüzük
- 2-Üye listesi
- 3-Son genel kurul duyurusu
- 4-Son genel Kurul hazirun cetveli
- 5-Son genel Kurul Divan Tutanağı
- 6-Son genel Kurul “Genel Kurul Sonuç Bildirimi”
- 7-2018-2019-2020 yılları İç Denetim Raporları
- 8-Organ Değişikliği Durumunda “Dernek Organlarında Değişiklik Bildirimi ve Karar örneği
- 9-YK dışında birisi kuruluş gelirlerini toplama yetkisine haiz ise söz konusu kişiler adına düzenlenmiş “Yetki Belgesi” ve YK karar örneği
- 10-Adres değişikliği durumunda “Yerleşim Yeri Değişiklik Bildirimi” ve YK karar örneği
- 11-Taşınmaz var ise Taşınmaz Mal Bildirim örneği

- 12-Derneğin herhangi bir yayını varsa Cumhuriyet Savcılığından verilen “ Alındı Belgesi” ve YK Karar örneği
- 13-Yurt dışında yardım alma durumunda “Yurt dışı yardım alma bildirimi” ve Yk karar örneği
- 14-Kelime izin belgesi (Dernekler Kanunu madde 28 giren dernekler için) TÜRK kelimesi kullanımına ilişkin izin belgesi
- 15-İşletme Hesabı Defteri/Bilanço esasına göre olanlar (yevmiye Defteri ve Büyük defter) tastikli ön yüzü, karar defter,-Üye kayıt defteri-Evrak Kayıt Defteri nin tastikli ön yüzleri
- 16-Yevmiye Defterleri 2018-2019-2020 tastikli ön yüzleri
- 17-Derneğin iktisadi işletmesi varsa bu işletmenin VUK’na göre tutulan tüm defterlerinin 2018-2019-2020 tastik ön yüzleri
- 18-Derneğin 2018-2019-2020 yılı beyanname örnekleri
- 19-2018-2019-2020 yılları Bilanço-Mizan ve Gelir Tablosu
- 20-Kasada bulundurulacak para tutarına ilişkin YK karar örneği
- 21-Bankadaki tutarı belirleyen yıl sonu itibarıyla banka ekstreleri

DENETİM ESNASINDA TALEP EDİLENLER ve YERİNDE İNCELENECEK OLANLAR

- Derneğin tutmakla mükellef olduğu defterler (Karar Defteri, Evrak Kayıt Defteri, İşletme/Yevmiye Defteri, Üye Kayıt Defteri)
- Derneklerin Demirbaş Defteri, Alındı Belgesi Kayıt Defteri, Envanter Defteri ve Büyük Defter tutma zorunluluğu bulunmamaktadır,
- Bitmiş yılların özet olarak hazırlanmış faaliyet raporları,
- Dernek işletme defteri tutuyor ise, bitmiş yılların hesap özeti tablosu, yevmiye defteri tutuyor ise bilanço, gelir tablosu ve detay mizan,
- Derneğin tüm banka hesaplarının banka şubesinden onaylı olarak alınmış hesap özetleri,
- Derneğin sigortalı çalışanlarının ücret bordroları ve sigorta bildirgeleri ile muhtasar beyannameleri,
- Derneğin tüm gider ve gelir belgeleri, (Faturalar, fişler, gider pusulaları, alındı belgeleri, aynı alındı belgeleri, aynı teslim belgeleri)
- Genel kurul dosyaları,
- Üyelere ilişkin dosyalar.

- Kira geliri ve giderleri için kira sözleşmesi örneği
- Tapu/araç tescil belgeleri
- Derneğin İktisadi İşletmesi var ise ve vergi mükellefiyeti tesis edilmişse Vergi Usul Kanununa göre iktisadi işletme için tutulması gereken defterler
- Ticaret Sicil Belgesi /Faaliyet belgesi
- Vergi Levhası
- Döviz hesabı olanların beyanmadeki banka hesabı tutarı için kur dökümü
- Yardım alan/yapan dernek döviz hesabı ile ilgili beyannamedeki tutar için kur dökümü
- Denetim yıllarının beyannamedeki banka tutarlarını belirleyen belgeler
- Dernek kaşesi
- Denetim esnasında Dernek Başkanı veya Sayman veya YK'dan bir üyenin bulunması

DERNEK TÜZÜĞÜ'NÜN DEĞİŞTİRİLMESİ

- Genel kurul
- Tüzük gündemi
- Üyeleri 2/3'ünün katılımı
- Katılan üyelerin 2/3 çoğunluğu
- Toplantı sonrası 45 gün içinde → Mülki İdare Amirliğine bildirim

FESİH VE TASVİYE

- ❑ Genel kurul kararı
- ❑ Sürenin sona ermesi (Kendiliğinden)
- ❑ Mahkeme kararı

Para, mal ve haklarının tasfiyesi (Tüzük)

TEŞEKKÜRLER

